

II EESTI RAHVUSVAHELINE INVESTEERIMISPOSITSIOON JA VÄLISVÕLG 31. detsembril 2006⁵

2006. aasta jooksul kasvasid **Eestisse tehtud välisinvesteeringud** 16% võrra ning ulatusid aasta lõpus 336 mld kroonini (vt tabel 2.1). Neist pisut üle poole oli paigutatud finantsvahendusse, väiksemas mahus kinnisvarasse, rentimisse ja äritegevusse, töötlevasse tööstusse ning hulgi- ja jaekaubandusse (vt tabel 2.2). Valdavalt pärinesid investeeringud Rootsist (37%), Soomest (22%) ja Ühendkuningriigist (9%).

Tabel 2.1. Eesti rahvusvaheline investeerimispositsioon (mln kr)

	31.12.2005	Osatähtsus (%)	31.12.2006	Osatähtsus (%)	Muut (%)
VÄLISNÕUDED (VÄLISAKTIVA)	141 454,3	100,0	184 282,3	100,0	30,3
Otseinvesteeringud välismaal	25 641,8	18,1	42 929,4	23,3	67,4
Aktisia- või osakapital ja reinvesteeringud tulu	20 151,5	14,2	33 952,8	18,4	68,5
Muu otseinvesteeringukapital	5 490,3	3,9	8 976,6	4,9	63,5
Portfelliinvesteeringud	39 171,3	27,7	57 655,5	31,3	47,2
Omandiväärtpaberid	13 416,6	9,5	21 247,5	11,5	58,4
Võlaväärtpaberid	25 754,8	18,2	36 408,0	19,8	41,4
Võlakirjad	15 062,6	10,6	26 250,4	14,2	74,3
Rahaturuinstrumendid	10 692,2	7,6	10 157,6	5,5	-5,0
Tuletisinstrumendid	360,1	0,3	546,3	0,3	51,7
Muud investeeringud	50 508,1	35,7	49 996,0	27,1	-1,0
Kaubanduskrediit	8 975,8	6,3	12 824,0	7,0	42,9
Laenud	20 524,4	14,5	22 074,3	12,0	7,6
Pikaajalised	5 839,7	4,1	7 878,1	4,3	34,9
Lühiajalised	14 684,7	10,4	14 196,2	7,7	-3,3
Sularaha ja hoiused	20 038,9	14,2	13 954,8	7,6	-30,4
Muud nõuded	969,0	0,7	1 143,0	0,6	18,0
Reservvara	25 773,0	18,2	33 155,2	18,0	28,6
VÄLISKOHUSTUSED (VÄLISPASSIVA)	289 829,0	100,0	336 483,3	100,0	16,1
Otseinvesteeringud Eestis	149 256,6	51,5	150 465,6	44,7	0,8
Aktisia- või osakapital ja reinvesteeringud tulu	134 672,1	46,5	129 666,0	38,5	-3,7
Muu otseinvesteeringukapital	14 584,6	5,0	20 799,6	6,2	42,6
Portfelliinvesteeringud	44 679,5	15,4	46 226,6	13,7	3,5
Omandiväärtpaberid	15 808,0	5,5	22 420,7	6,7	41,8
Võlaväärtpaberid	28 871,6	10,0	23 805,9	7,1	-17,5
Võlakirjad	28 394,6	9,8	23 695,6	7,0	-16,5
Rahaturuinstrumendid	477,0	0,2	110,3	0,0	-76,9
Tuletisinstrumendid	132,4	0,0	394,3	0,1	197,9
Muud investeeringud	95 760,4	33,0	139 396,8	41,4	45,6
Kaubanduskrediit	10 607,9	3,7	13 797,5	4,1	30,1
Laenud	54 219,0	18,7	73 340,5	21,8	35,3
Pikaajalised	41 333,4	14,3	58 854,5	17,5	42,4
Lühiajalised	12 885,5	4,4	14 486,0	4,3	12,4
Sularaha ja hoiused	28 205,6	9,7	49 286,4	14,6	74,7
Muud kohustused	2 727,9	0,9	2 972,4	0,9	9,0
NETOINVESTEERIMISPOSITSIOON	-148 374,7		-152 200,9		2,6
Pikaajaline	-143 836,4		-132 039,8		-8,2
Lühiajaline	-4 538,3		-20 161,2		344,2
KOGUVÄLISVÕLG	149 591,7		199 674,8		33,5
NETOVÄLISVÕLG	-31 750,2		-55 563,7		75,0
Valitsemissektor	8 196,1		13 826,8		68,7

⁵ Vt „Maksebilansistatistika aegriidade korrigeerimine“ lk 7

Tabel 2.2. Rahvusvaheline investeerimispositsioon tegevusalade ja riikide järgi (%)

Nõuded			Kohustused		
Tegevusalad					
	31.12.2005	31.12.2006		31.12.2005	31.12.2006
Finantsvahendus	71,3	63,9	Finantsvahendus	53,1	52,0
Kinnisvara, rentimine ja äritegevus	9,3	9,8	Kinnisvara, rentimine ja äritegevus	16,3	15,8
Avalik sektor	6,5	9,3	Töötlev tööstus	10,0	10,1
Hulgi- ja jaekaubandus; remont	5,3	6,3	Hulgi- ja jaekaubandus; remont	7,3	8,2
Töötlev tööstus	3,3	3,9	Veondus, laondus ja side	4,8	6,0
Muud	4,2	6,8	Muud	8,5	7,9
Kokku	100,0	100,0	Kokku	100,0	100,0
Riigid					
Saksamaa	11,0	10,9	Rootsi	37,8	37,0
Läti	9,8	10,7	Soome	20,5	21,8
Leedu	15,6	9,6	Ühendkuningriik	11,8	9,3
Venemaa	7,6	8,2	Saksamaa	3,8	3,5
Ühendkuningriik	6,5	7,6	Ameerika Ühendriigid	3,2	2,8
Ülejäänud riigid	49,5	53,1	Ülejäänud riigid	22,9	25,6
Kokku	100,0	100,0	Kokku	100,0	100,0

2006. aastal toimunud intensiivne muu kapitali (laenud ja hoiused) sissevool ja metoodiline muutus hinnaarvestuses mõjutas aasta lõpuks ka Eestisse paigutatud välisinvesteeringute positsiooni struktuuri. Muude investeeringute positsioon kasvas ligi poole võrra ning nende osakaal moodustas aasta lõpus 41% kõigist välisinvesteeringutest. Otseinvesteeringute positsioon jäi samaks, moodustades välisinvesteeringutest 45% ehk 150 mld krooni. Portfelliinvesteeringute positsiooni tagasihoidliku kasvu tõttu langes ka nende osakaal väliskohustuste kogumahas. **Eestisse tehtud välismaiste otseinvesteeringute** puhul olid eelistatumad tegevusalad kinnisvara, rentimine ja äritegevus (30%), finantsvahendus (28%) ja töötlev tööstus (18%; vt tabel 2.3). 40% otseinvesteeringutest tegid Rootsi ja neljandiku Soome investorid.

Eesti investeeringud välismaale suurenesid aastaga ligi kolmandiku võrra ning olid 184 mld krooni. 64% välismaale paigutatud investeeringutest tegid finantsvahenduse investorid; vähemal määral investeerisid välismaale kinnisvara, rentimise ja äritegevuse, avaliku sektori ning hulgi- ja jaekaubanduse investorid. Eesti investorid eelistasid peamiselt Saksamaad, Balti riike, Venemaad ja Ühendkuningriike.

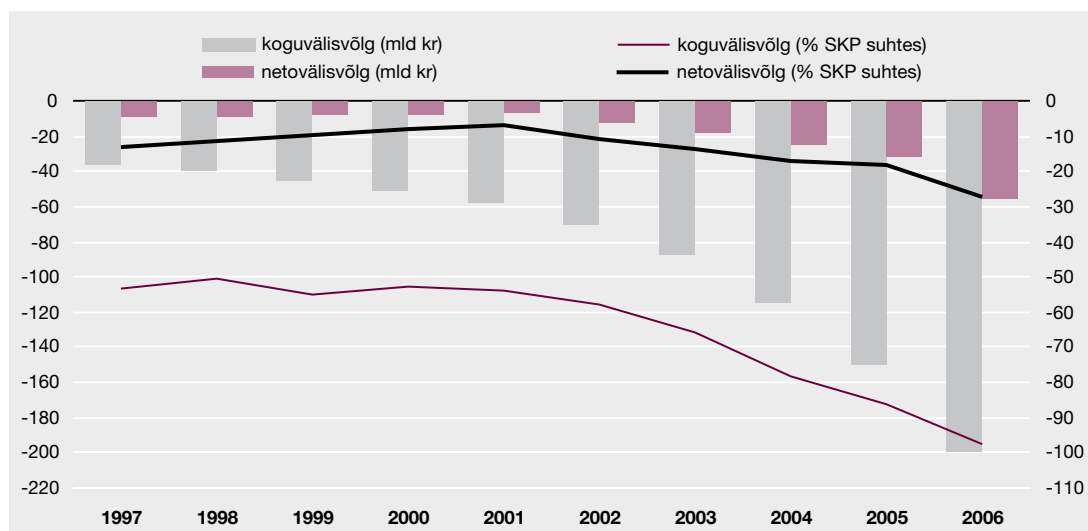
Võrreldes 2005. aasta lõpu seisuga tõusis 2006. aasta lõpuks välismaale paigutatud investeeringute struktuuris oluliselt otseinvesteeringute ja langes muude investeeringute osakaal. **Välismaale tehtud otseinvesteeringute** positsioon kasvas aastaga ligi 70% ning moodustas välisnõuetest 23% (2005. aasta lõpus 18%). Ka portfelliinvesteeringute positsioon suurenes (ligi 50%) ning need moodustasid välisnõuetest kolmandiku. Aktiivsemad välismaale otseinvesteeringud olid finantsvahenduse (38%), kinnisvara, rentimise ja äritegevuse (32%) ning veonduse, laonduse ja side (10%) esindajad (vt tabel 2.3). Eesti investorid eelistasid investeerida eelkõige naaberriikidesse: nii Läti kui ka Leetu paigutati kolmandik otseinvesteeringutest, Venemaale 9%.

Eesti netoinvesteeringimispositsioon oli väliskohustuste ülekaalu tõttu 2006. aasta lõpus 152 mld krooni ulatuses negatiivne, ulatudes 74%ni sisemajanduse koguprodukti (SKP) mahust. Netoinvesteeringimispositsioonist 87% oli pikaajaline kapital.

Tabel 2.3. Otseinvesteeringupositsioon tegevusalade ja riikide järgi (%)

Välismaal			Eestis		
Tegevusalad					
	31.12.2005	31.12.2006		31.12.2005	31.12.2006
Finantsvahendus	44,0	38,0	Kinnisvara, rentimine ja äritegevus	27,8	29,8
Kinnisvara, rentimine ja äritegevus	24,1	31,8	Finantsvahendus	38,8	28,1
Veondus, laondus ja side	11,0	10,2	Töötlev tööstus	14,9	17,5
Hulgi- ja jaekaubandus; remont	7,4	8,0	Hulgi- ja jaekaubandus; remont	8,8	10,4
Töötlev tööstus	4,2	3,8	Veondus, laondus ja side	3,5	7,0
Muud	9,4	8,1	Muud	6,2	7,3
Kokku	100,0	100,0	Kokku	100,0	100,0
Riigid					
Läti	30,1	34,3	Rootsi	47,3	39,5
Leedu	31,6	32,3	Soome	23,2	26,4
Venemaa	13,2	8,9	Ühendkuningriik	2,4	3,8
Küpros	9,1	8,5	Holland	3,3	3,4
Soome	3,6	4,8	Norra	2,2	3,3
Ülejäänud riigid	12,4	11,3	Ülejäänud riigid	21,6	23,6
Kokku	100,0	100,0	Kokku	100,0	100,0

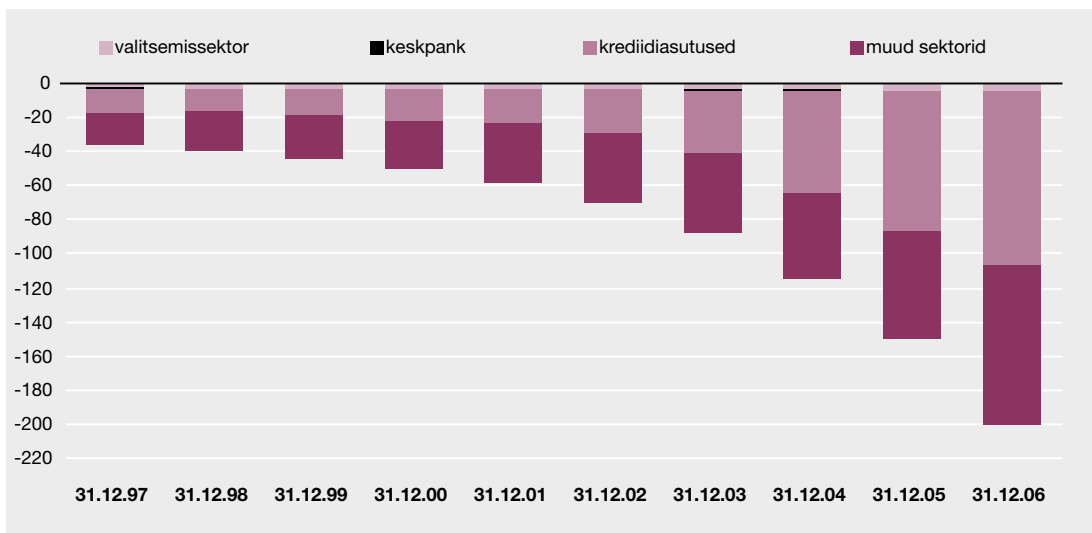
Eesti kõigi sektorite võlakohustused kasvasid aastaga kolmandiku võrra ning moodustasid aasta lõpus 200 mld krooni ehk 98% SKP suhtes. Koguvälisvõla suurenemist mõjutasid eelkõige muud sektorid ja krediitdiasutused, mille võlakohustused kasvasid vastavalt poole ja neljandiku võrra. Krediitdiasutuste võlad hõlmasid koguvälisvõlast poole ning muude sektorite võlad 28%. Võla iseloomuga välisnõuete ja -kohustuste vahe ehk netovälisvõlg suurenes 75% ja ulatus 56 mld kroonini (27% SKP suhtes; vt tabel 2.4 ja joonis 2.1). Koguvälisvõlg moodustas 59% väliskohustuste mahust. Jättes kõrvale otseinvesteeringuettevõtete grupisisesed võlad, hõlmasid 57% koguvälisvõlast pikaajalised võlakohustused. Võlanõuete puhul oli pikaajaliste võlanõuete osakaal 38%. Eesti kogu- ja netovälisvõlast majandussektorite järgi annavad ülevaate joonised 2.2 ja 2.3.

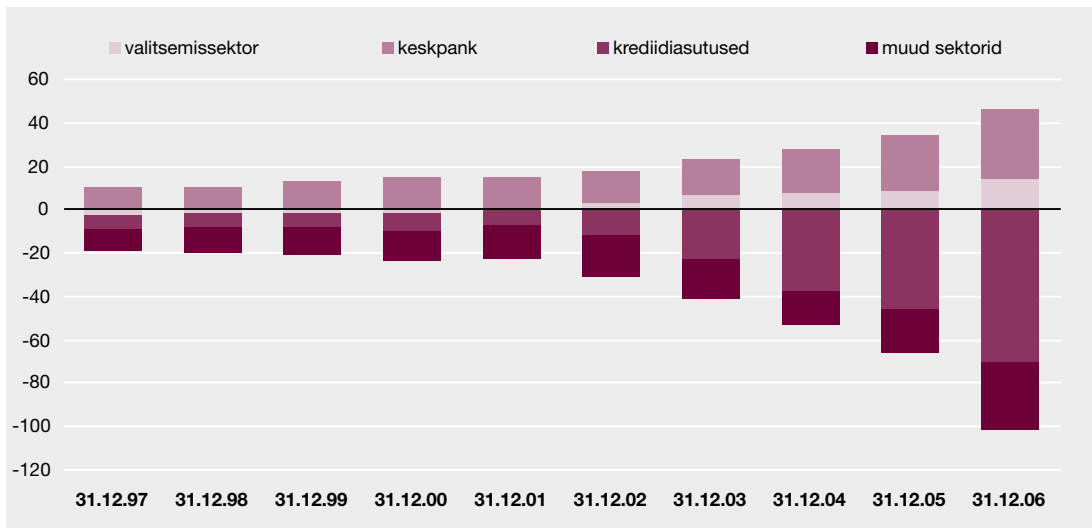
Joonis 2.1. Eesti majanduse kogu- ja netovälisvõlg (mld kr; vasak telg) ja % SKP suhtes (parem telg)

Tabel 2.4. Välisvõlg (mln kr)

	31.12.2005	Osatähtsus (%)	31.12.2006	Osatähtsus (%)	Muut (%)
VÕLAKOHUSTUSED					
I Valitsemissektor	4 799,6	3,2	4 713,4	2,4	-1,8
Lühiajalised	871,4				
Pikaajalised	3 928,2	2,6	4 713,4	2,4	20,0
II Keskpank	48,4	0,0	459,1	0,2	848,4
Lühiajalised	48,4	0,0	445,9	0,2	821,1
Pikaajalised			13,2		
III Krediidiasutused	81 481,6	54,5	101 522,1	50,8	24,6
Lühiajalised	38 512,5	25,7	47 668,0	23,9	23,8
Pikaajalised	42 969,1	28,7	53 854,1	27,0	25,3
IV Muud sektorid	38 302,4	25,6	56 508,1	28,3	47,5
Lühiajalised	12 787,6	8,5	22 761,8	11,4	78,0
Pikaajalised	25 514,9	17,1	33 746,3	16,9	32,3
V Otseinvesteeringud: grupisisesed võlad	24 959,7	16,7	36 472,0	18,3	46,1
KOGUVÄLISVÕLG	149 591,7	100,0	199 674,8	100,0	33,5
VÕLANÕUDED					
I Valitsemissektor	12 995,7	11,0	18 540,2	12,9	42,7
Lühiajalised	7 902,4	6,7	4 342,7	3,0	-45,0
Pikaajalised	5 093,3	4,3	14 197,6	9,9	178,7
II Keskpank	25 735,6	21,8	33 079,8	23,0	28,5
Lühiajalised	20 046,9	17,0	24 123,5	16,7	20,3
Pikaajalised	5 688,7	4,8	8 956,4	6,2	57,4
III Krediidiasutused	36 254,8	30,8	31 148,9	21,6	-14,1
Lühiajalised	21 322,0	18,1	22 445,7	15,6	5,3
Pikaajalised	14 932,8	12,7	8 703,3	6,0	-41,7
IV Muud sektorid	26 989,9	22,9	36 693,0	25,5	36,0
Lühiajalised	16 036,5	13,6	23 791,3	16,5	48,4
Pikaajalised	10 953,4	9,3	12 901,8	9,0	17,8
V Otseinvesteeringud: grupisisesed võlad	15 865,5	13,5	24 649,0	17,1	55,4
VÕLANÕUDED KOKKU	117 841,5	100,0	144 111,1	100,0	22,3
NETOVÄLISVÕLG (võlanõuded miinus võlakohustused)					
I Valitsemissektor	8 196,1		13 826,8		68,7
Lühiajaline	7 031,0		4 342,7		-38,2
Pikaajaline	1 165,1		9 484,1		714,0
II Keskpank	25 687,2		32 620,8		27,0
Lühiajaline	19 998,5		23 677,6		18,4
Pikaajaline	5 688,7		8 943,2		57,2
III Krediidiasutused	-45 226,8		-70 373,2		55,6
Lühiajaline	-17 190,5		-25 222,4		46,7
Pikaajaline	-28 036,3		-45 150,8		61,0
IV Muud sektorid	-11 312,5		-19 815,0		75,2
Lühiajaline	3 249,0		1 029,5		-68,3
Pikaajaline	-14 561,5		-20 844,5		43,1
V Otseinvesteeringud: grupisisesed võlad	-9 094,2		-11 823,0		30,0
NETOVÄLISVÕLG KOKKU	-31 750,2		-55 563,7		75,0

Joonis 2.2. Eesti koguvälisvõlg majandussektorite järgi (mld kr)

Joonis 2.3. Eesti netovälisvõlg majandussektorite järgi (mld kr)